

Pražská vysoká škola psychosociálních studií, s.r.o.

Tematické okruhy ke státní magisterské zkoušce

Pedagogická a školní psychologie

NMgr. obor Psychologie

1	a	Teorie motivace a jejich aplikace ve vzdělávání; výkonová motivace; vnitřní a vnější motivace, teorie sebedeterminace; atribuční teorie.
	b	Osobnost učitele, kompetence učitele, učitelské dovednosti.
2	a	Odměny, tresty, povzbuzení; výukové cíle, motivační klima, problémy s motivací a možnosti jejich řešení, role učitele.
	b	Práce se třídou, styly výuky, komunikace žák-učitel, zvládání problémového chování žáků/studentů.
3	a	Sebepojetí, sebehodnocení, sebedůvěra, vnímaná osobní účinnost (<i>self-efficacy</i>) žáků a studentů, možnosti rozvoje, vliv na školní úspěšnost.
	b	Učitelský stres – příčiny, možnosti zvládání, syndrom vyhoření, možnosti jeho prevence a řešení.
4	a	Intelligence – teorie intelligence a jejich aplikace ve vzdělávání (psychometrické teorie, teorie více inteligencí, emoční, sociální a praktická intelligence), vztah se školním výkonem, vývoj intelligence, související faktory.
	b	Hodnocení a zpětná vazba – druhy hodnocení, funkce, dopady, role učitele, známky versus slovní hodnocení, charakteristiky optimální zpětné vazby.
5	a	Kognitivní funkce – základní kognitivní funkce (myšlení, pozornost, paměť), teorie kognitivních funkcí, aplikace ve vzdělávání.
	b	Školní třída jako sociální skupina – vztahy mezi žáky, vztahy žák-učitel, pozice žáka ve třídě, klima školní třídy, zjišťování klimatu a vztahů ve třídě, možnosti jeho ovlivnění.
6	a	Kognitivní vývoj – vývoj základních kognitivních funkcí, teorie kognitivního vývoje (Piaget, Vygotský, teorie zpracování informací), aplikace ve vzdělávání.
	B	Šikana a narušené vztahy ve škole – příčiny, rizikové faktory, možnosti zjišťování a ovlivnění.
7	a	Řeč - vývoj řeči, rozvoj řečových dovedností, role učitele, učení se cizím jazykům, dvoj a vícejazyčnost.
	b	Sociální vývoj ve škole – vývoj vztahů ve školní třídě (od časného dětství

		po mladou dospělost), vývoj vztahů mezi žáky/studenty a učitelem, práce s žáky/studenty na různé úrovni vzdělávání, mění se vliv rodiny, aplikace vývojových teorií v kontextu vzdělávání (Erikson, Piaget, Kohlberg).
8	a	Zvládání školní zátěže – stres, úzkost, strach a fobie, příčiny a možnosti řešení, copingové strategie.
	b	Školní psycholog a školní poradenské pracoviště – náplň práce školního psychologa, další pracovníci školního poradenského pracoviště, koncepce práce školního poradenského pracoviště.
9	a	Učení – druhy učení, teorie učení, kognitivní teorie učení, aplikace ve vzdělávání.
	b	Pedagogicko-psychologická poradna – náplň činností, psychologická diagnostika (co, jak, a proč diagnostikovat), pedagogicko-psychologické poradenství (nejčastější problémy a možnosti ovlivnění).
10	a	Učení ve škole - styly učení, Bloomova taxonomie vzdělávacích cílů, mění se povaha učení v současné škole, faktory ovlivňující průběh učení ve škole.
	b	Současná česká škola - klima školy, vedení školy, vztahy ve škole, problémy českého školství a možnosti jejich řešení.
11	a	Gender ve škole – socializace hochů a dívek, genderové stereotypy ve vyučování, hrozba stereotypu (<i>stereotype threat</i>).
	b	Alternativní vzdělávání – Druhy alternativních škol, výhody a rizika alternativních škol, srovnání s tradičním vzděláváním.
12	a	Multikulturní vzdělávání, specifika žáků a studentů z minoritních skupin, sociokulturní handicap.
	b	Současná česká rodina – hodnoty, výchovné praktiky, změny v současné české rodině, problémy současných rodin.
13	a	Poruchy učení a chování ve škole – dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie, dyspraxie, ADD, ADHD, diagnostika, vývoj, možnosti ovlivnění.
	b	Výchova v různých typech rodin – typy rodiny, styly výchovy, dopady na vývoj dětí, minoritní rodiny, gender ve výchově.
14	a	Emoční problémy žáků a studentů – projevy, možné příčiny a možnosti ovlivnění.
	b	Časný vývoj v rodině - připoutání, rodinná versus institucionální výchova, teorie vazby, formy časné péče o děti a jejich dopady.
15	a	Nadaný žák/student – teorie nadání, faktory nadání, diagnostika nadání, přístupy k rozvoji nadání.
	b	Vliv rodiny na průběh vzdělávání dětí – vliv různých typů rodin, související faktory (struktura rodiny, socioekonomický status, vzdělání rodičů,...).

16	a	Integrace a diferenciacie ve vzdělávání – současný stav v českém školství, přínos a problémy, dopad na různé skupiny žáků a studentů, dopad na vzdělávací systém.
	b	Dětská hra – povaha hry, typy hry, vývoj hry, hra a učení, sportovní hry, počítačové hry.
17	a	Vstup do školy – školní zralost a připravenost, diagnostika, dřívější a pozdější vstup do školy.
	b	Rodinné poradenství a rodinná terapie - řešené problémy, cíle a prostředky.
18	a	Dospívání - hledání identity a profesní směřování, hodnoty během dospívání, rizikové chování v dospívání, dopad na vzdělávání.
	b	Sebevýchova a sebevzdělávání – sebemotivace, zvládání problémů, seberegulace.
19	a	Mění se role rodiny, učitele a vrstevníků na různém stupni vzdělávání (jesle až VŠ).
	b	Vzdělávání dospělých, celoživotní učení – význam, možnosti, průběh, překážky.
20	a	Problémově zatížené rodiny, konflikty v rodině, dopad na průběh vzdělávání dětí, problémové děti, problémoví rodiče.
	b	Vzdělávání ve stáří – možnosti, význam, překážky, dopady.

Literární prameny:

- Bendl, S., Kucharská, A. Kapitoly ze školní pedagogiky a školní psychologie. Praha: Pedagogická fakulta UK, 2008.
- Čáp, J., Mareš, J. Psychologie pro učitele. Praha: Portál, 2001.
- Fontana, D. Psychologie ve školní praxi. Praha: Portál, 1997.
- Helus, Z. Sociální psychologie pro pedagogy. Praha: Grada, 2006.
- Helus, Z. Dítě v osobnostním pojetí. Praha: Portál, 2004.
- Hrabal, V., Pavelková, I. Jaký jsem učitel. Praha: Portál, 2010
- Hříbková, L. Nadání a nadaní. Pedagogicko-psychologické přístupy, modely, výzkumy a jejich vztah ke školské praxi. Praha: Grada Publishing, 2009.
- Kolář, Michal. Bolest šikanování. 1. vyd. Praha: Portál, 2001.
- Kosíková, V. Psychologie ve vzdělávání a její psychodidaktické aspekty. Praha: Grada, 2011.
- Lokšová, I., Lokša, J. Pozornost, motivace, relaxace a tvořivost dětí ve škole. Praha: Portál, 1999
- Mareš, J., Křivohlavý, J. Komunikace ve škole. Brno: MU, 1995.
- Mareš, J. Styly učení žáků a studentů. Praha: Portál, 1998.
- Pavelková, I. Motivace žáků k učení: Perspektivní orientace žáků a časový faktor v žákovské motivaci. Praha: PedF UK, 2002
- Sternberg, R.J., Willilams, W. Educational psychology. London: Pearson. 2010. (případně jiná současná zahraniční učebnice Educational psychology)
- Stuchlíková, I. Zvládání emočních problémů školáků. Praha: Portál, 2005
- Vágnerová, M. Školní a poradenská psychologie pro pedagogy. Praha: Karolinum, 2005.
- Zelinková, Olga. Poruchy učení. Praha : Portál, 2003.